

SVERIGES EKONOMI

Statistiskt perspektiv

Ur innehållet:

Utrikeshandeln gav positiv

BNP-tillväxt sid 3

Efter en stark avslutning på 2018 ökade Sveriges BNP med 0,6 procent första kvartalet, i säsongrensade tal. Det var dock endast utrikeshandeln som bidrog positivt till BNP-utvecklingen.

BNP-nivån höjs preliminärt med

1 procent helåret 2015 sid 10

I höst kommer BNP att förändras till följd av en omfattande översyn av beräkningarna. Resultatet som publiceras i september 2019 leder preliminärt till att BNP-nivån höjs med 1 procent för helåret 2015.

Varför görs en allmän översyn av

nationalräkenskaperna? sid 13

Varför görs en översyn av BNP-beräkningarna? Hur den går till och vilka områden är det som omfattas?

Företagens ekonomi beskriver

utvecklingen för näringslivet sid 15

En av nationalräkenskapernas främsta källor, undersökningen Företagens ekonomi, belyser strukturen i det svenska näringslivet. Undersökningen är omfattande och för referensår 2017 ingick cirka 1,1 miljoner företag i populationen.

Enhetlig källa för produktions-

beräkningarna sid 18

Undersökningen Företagens ekonomi har länge varit den huvudsakliga källan för att beräkna näringslivets bidrag till BNP. I den översyn som nu genomförts har användningen av denna källa dessutom ökat.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
BNP	4
Tidigare fördjupningsartiklar	21

Fördjupningsartiklar

BNP-nivån höjs preliminärt med 1 procent helåret 2015	10
Varför görs en allmän översyn av nationalräkenskaperna?	13
Företagens ekonomi beskriver utvecklingen för näringslivet	15
Enhetlig källa för produktionsberäkningarna	18

SCB-Indikatorer

Webbpublikationen SCB-Indikatorer utkommer omkring den första i varje månad (utom i augusti) och ger en översikt av konjunkturläget, baserad på de färskaste siffrorna. Du hittar den på www.scb.se/scb-indikatorer/

Sammanfattning

Utrikeshandeln gav positiv BNP-tillväxt

Efter en stark avslutning på 2018 ökade Sveriges BNP med 0,6 procent första kvartalet, i säsongrensade tal. Det var dock endast utrikeshandeln som bidrog positivt till BNP-utvecklingen. Övriga delar av försörjningsbalansen bidrog negativt eller gav ett neutralt bidrag till kvartalets BNP-utfall.

Första kvartalets BNP-utveckling är i linje med de senaste tio årens genomsnitt. Den svenska ekonomin växte något snabbare än EU-området (EU28) som ökade med 0,5 procent.

Första kvartalet steg exporten, där tjänsteexporten stod för hela uppgången medan varuexporten sjönk svagt. Samtidigt sjönk importen. Båda delar av utrikeshandeln bidrog därmed positivt till BNP-utvecklingen.

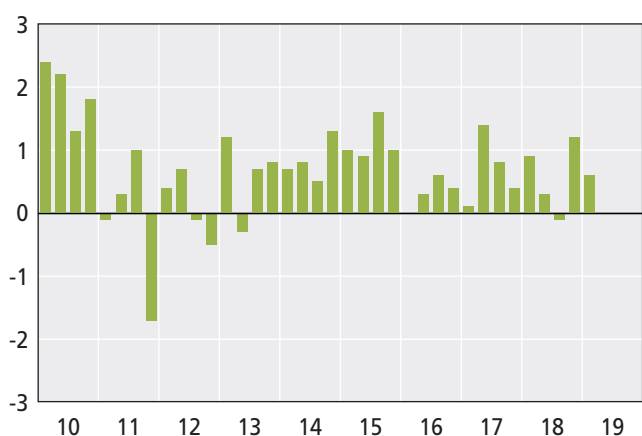
Hushållskonsumtionen var under flera år en viktig faktor bakom den svenska BNP-tillväxten, men har den senaste tiden inte bidragit lika positivt som tidigare. Första kvartalet sjönk hushållens konsumtion svagt.

Efter en god tillväxt under några år har investeringarna dämpats betydligt, vilket till stor del hänger samman med ett svalare läge på bostadsmarknaden och minskade bostadsinvesteringar. Första kvartalet sjönk de fasta bruttoinvesteringarna med 0,4 procent.

Den offentliga konsumtionen samt lagerinvesteringarna gav ett neutralt bidrag till BNP-utvecklingen första kvartalet.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Procentuell förändring från föregående kvartal.
Säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaperna

Data t.o.m. första kvartalet 2019

I höst kommer BNP att förändras till följd av en omfattande översyn av beräkningarna. Fördjupningsartiklarna i detta nummer av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv beskriver förändringarna samt förklarar varför en översyn av nationalräkenskaperna genomförs.

BNP-nivån höjs preliminärt med 1 procent helåret 2015

I den första artikeln redogörs för förändringar av indata-källor, metoder och beräkningsmodeller till följd av den allmänna översynen. Resultatet som publiceras den 13 september 2019 leder preliminärt till att BNP-nivån höjs med 1 procent för helåret 2015.

Varför görs en allmän översyn av nationalräkenskaperna?

Den andra artikeln förklarar varför den allmänna översynen görs, hur översynen går till och vilka områden som omfattas.

Företagens ekonomi beskriver utvecklingen för näringslivet

Denna artikel handlar om en av nationalräkenskapernas främsta källor, undersökningen Företagens ekonomi. Det är den enda undersökningen som använder data från Sveriges samtliga icke-finansiella företag. För referensår 2017 ingick cirka 1,1 miljoner företag i populationen.

Enhetlig källa för produktionsberäkningarna

Undersökningen Företagens ekonomi har länge varit den huvudsakliga källan för att beräkna näringslivets bidrag till BNP. För några branscher har dock mer branschspecifika källor tidigare använts. I den översyn som nu genomförs har användningen av Företagens ekonomi ökat.

BNP ökade i genomsnittlig takt

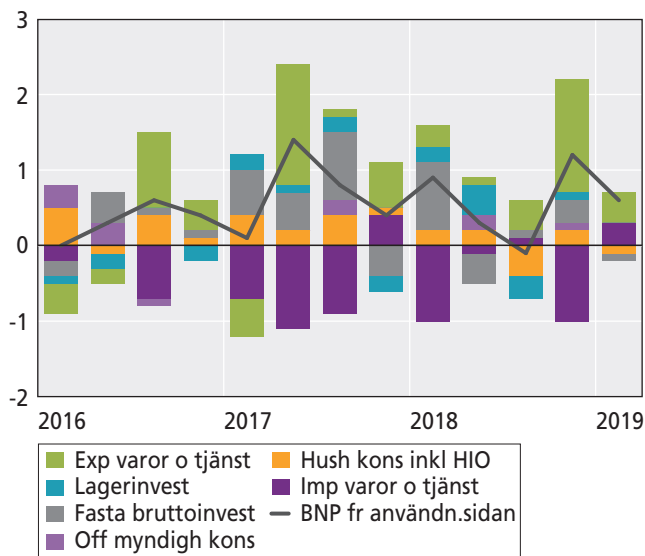
Efter en stark avslutning på 2018 ökade Sveriges BNP med 0,6 procent första kvartalet, i säsongrensade tal. Det var dock endast utrikeshandeln som bidrog positivt till BNP-utvecklingen, främst genom en ökad tjänsteexport, men även till följd av minskad import. Övriga delar av försörjningsbalansen bidrog negativt eller gav ett neutralt bidrag till kvartalets BNP-utfall.

Första kvartalets BNP-utveckling är i linje med de senaste tio årens genomsnitt. Den svenska ekonomin växte något snabbare än EU-området (EU28) som ökade med 0,5 procent.

Hushållskonsumtionen var under flera år en viktig faktor bakom den svenska BNP-tillväxten, men har den senaste tiden inte bidragit lika positivt som tidigare. Första kvartalet sjönk hushållens konsumtion svagt. Om man bortser från den svenska konsumtionen utomlands samt utländska besökares konsumtion i Sverige som båda tyngde utvecklingen så ökade dock konsumtionen. Främst så har utgifterna för transporter och fordon börjat stiga igen efter den kraftiga nedgången i samband med införandet av de nya skattereglerna bonus malus i fjol.

Bidrag till BNP-tillväxten

Tillväxt i procent och bidrag i procentenheter

Källa: Nationalräkenskaperna

Data t.o.m. första kvartalet 2019

Under flera år bidrog de fasta bruttoinvesteringarna till att höja den svenska BNP-tillväxten, främst till följd av ett kraftigt bostadsbyggande. Det senaste året har dock investeringarna dämpats betydligt, vilket till stor del hänger samman med ett svalare läge på bostadsmarknaden. Första kvartalet sjönk investeringarna med 0,4 procent, vilket främst beror på nedgångar inom bostadsinvesteringarna samt maskininvesteringarna.

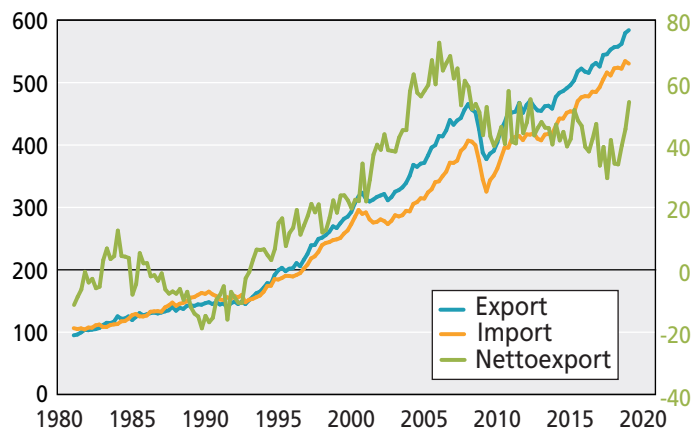
Den offentliga konsumtionen samt lagerinvesteringarna gav ett neutralt bidrag till BNP-utvecklingen första kvartalet.

Utrikeshandeln bakom BNP-tillväxten första kvartalet

Första kvartalet steg exporten medan importen sjönk. Båda delar av utrikeshandeln bidrog därmed positivt till BNP-utvecklingen. Utrikeshandeln var den enda komponent i försörjningsbalansen som gav ett positivt bidrag till tillväxten. Av kvartalets BNP-uppgång på 0,6 procent bidrog utrikeshandeln med 0,7 procentenheter till uppgången. Exporten ökade med 3,1 procent, där tjänsteexporten stod för hela uppgången medan varuexporten sjönk svagt. Importen minskade med 0,7 procent, i säsongrensade tal och jämfört med kvartalet innan.

Export, import och nettoexport

Säsongrensade värden, fasta priser referensår 2018, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna

Data t.o.m. första kvartalet 2019

Positivt exportnetto sedan mitten av 90-talet

Sverige har från mitten av 1990-talet och under hela 2000-talet haft ett positivt exportnetto, vilket innebär att värdet på det som exporteras överstiger importvärdet. Men innan dess, under 1980-talet och första hälften av 1990-talet, var exporten och importen ungefär lika stora. Från mitten av 1990-talet ökade både export- och importvolymerna kraftigt. Det sammanfaller med Sveriges EU-inträde i januari 1995 som innebar att Sverige fick tillgång till EU:s gemensamma marknad och frihandeln mellan medlemsländerna. Även om båda delar av utrikeshandeln ökade kraftigt på 1990-talet så var tillväxten högre för exporten. Sedan mitten av 2000-talet har dock importen vuxit något snabbare än exporten, vilket syns på nettoexportkurvan som haft en nedåtgående utveckling, se diagrammet ovan. De senaste kvartalerna har dock kurvan åter vänt uppåt då exporten har vuxit snabbare än importen. Den kraftigt försvagade kronkursen kan vara en förklaring till att exporten haft en

starkare utveckling än importen. En svag krona gynnar den svenska exporten då svenska varor blir relativt sett billigare utomlands samtidigt som importen missgynnas då importerade varor blir dyrare.

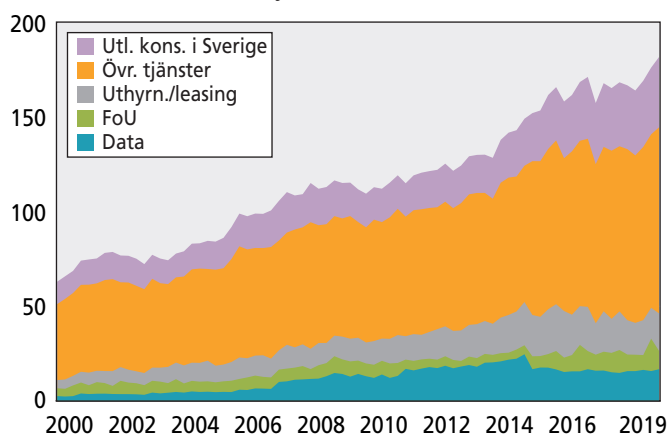
Stark tjänsteexport bakom exportökningen

Sammantaget ökade exporten med 0,8 procent första kvartalet, där det var tjänsteexporten som stod för hela uppgången medan varuexporten sjönk svagt efter en stark utveckling kvartalet innan.

Tjänsteexporten ökade med 3,2 procent första kvartalet jämfört med kvartalet innan. Ökningen följer efter en väldigt stark utveckling fjärde kvartalet då det främst var tjänster inom FoU som drog upp tillväxten. I Nationalräkenskaperna (NR) säsongrensas inte produkter separat utan det sker på en mer aggregerad nivå. Samtliga produktgrupper som säsongrensas ökade förutom exporten av FoU-tjänster som föll tillbaka efter uppgången kvartalet innan. Exporten av övriga tjänster bidrog mest till kvartalets ökning, vilket beror dels på en hygglig uppgång men också på att den utgör en betydande andel, drygt hälften, av den totala tjänsteexporten. I detta aggregat ingår bland annat förlagsverksamhet, transport-, huvudkontors-, arkitekt- och finansiella tjänster samt konsulttjänster inom vetenskap och teknik.

Fördelning av Sveriges tjänsteexport

Säsongrensade kvartalsvärden, fasta priser, referensår 2018, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna

Data t.o.m. första kvartalet 2019

I diagrammet ovan illustreras hur den svenska tjänsteexporten fördelas. Även om övriga tjänster är den klart största kategorin har dess andel minskat sedan 2000-talets början. Sedan dess har storleken på den totala tjänsteexporten nära nog fördubblats¹ och vissa andra tjänstetyper vuxit snabbare. Exporten av datatjänster är den tjänstetyp som procentuellt sett har ökat mest sedan millennieskiftet. Nästan lika mycket har exportandelen ökat för uthyrning och leasing. I denna kategori ingår bland annat avgifter för användning av immateriell egendom, exempelvis patenträttigheter. Näst största kategori inom tjänsteexporten, efter övriga tjänster, är dock den utländska konsumtionen i Sverige. Utländska besökares konsumtion klassificeras i NR som tjänsteexport.

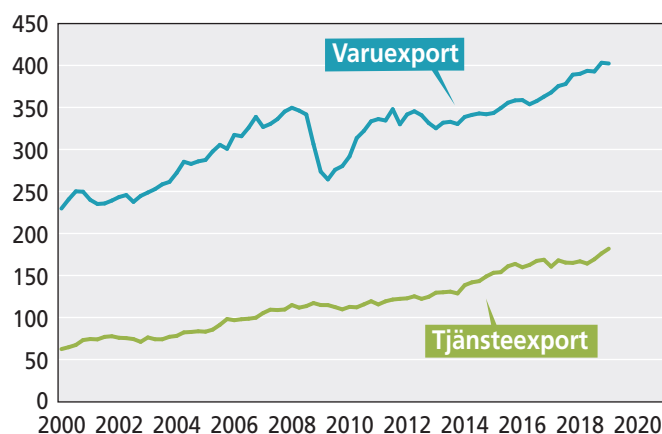
Det var den näst största produktkategorin redan år 2000, men dess andel har ökat något sedan millenniets start och utgör nu cirka en femtedel av den totala tjänsteexporten. Första kvartalet i år ökade utländska besökares konsumtion i Sverige med ungefär 5 procent jämfört med kvartalet innan.

Varuexporten fortfarande betydligt större än tjänsteexporten

Exporten av tjänster har vuxit avsevärt snabbare än exporten av varor under 2000-talet. År 2000 utgjorde exporten av tjänster ungefär 20 procent av den totala exporten. Denna andel hade vuxit till 31 procent första kvartalet i år. Finans-krisen slog betydligt hårdare mot varuexporten än tjänsteexporten som knappt visade någon nedgång alls, se diagrammet nedan. Trots att exporten av tjänster har tagit andelar från varuexporten under 2000-talet så är den sistnämnda alltså fortfarande betydligt större.

Varuexport och tjänsteexport

Säsongrensade kvartalsvärden, fasta priser, referensår 2018, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna

Data t.o.m. första kvartalet 2019

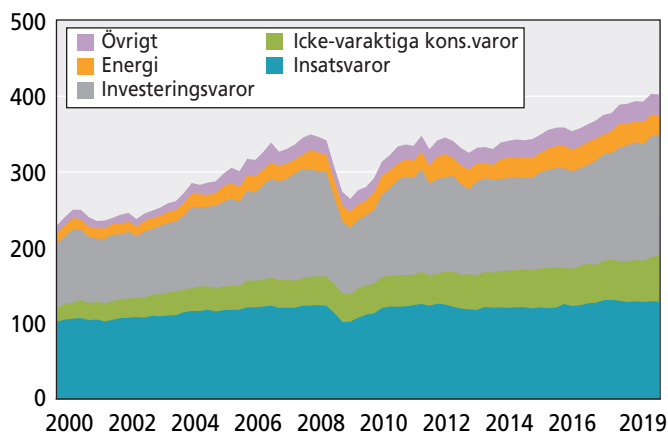
Störst export av investerings- och insatsvaror

Efter en kraftig ökning fjärde kvartalet förra året sjönk varuexporten svagt och minskade med 0,2 procent första kvartalet i år. I NR säsongrensas varuexporten endast på en relativt grov nivå, fördelad enligt MIG (Main Industrial Groupings). Störst bidrag till nedgången kom från exporten av energivaror, som sjönk med hela 11 procent jämfört med kvartalet innan. Här ingår bland annat export av raffinerade petroleumprodukter och kol. Även exporten av insatsvaror sjönk, där bland annat trä- och pappersvaror, gummi- och plastprodukter, elektroniska komponenter samt mineralprodukter ingår. Övriga MIG-grupper ökade, bland annat noterades en relativt kraftig ökning för andra kvartalet i följd för exporten av icke-varaktiga konsumtionsvaror, där bland annat livsmedel, kläder, sportartiklar och läkemedel ingår. Investeringsvarorna ökade måttligt första kvartalet efter en större uppgång kvartalet innan. Investeringsvaror är den MIG-grupp som har det största exportvärdet och här ingår till exempel motorfordon, maskinutrustning, datorer m.m. Förändringar i investeringsvaror, insatsvaror och icke-varaktiga varor, får i nämnd ordning, störst utslag på utfallet

¹ I löpande priser. I fasta priser har den tredubblats.

då de utgör störst andel av exporten. Tillsammans står de för ungefär 85–90 procent av varuexporten.

Sveriges varuexport fördelad enligt MIG Säsongrensade kvartalsvärden, fasta priser, referensår 2018, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna

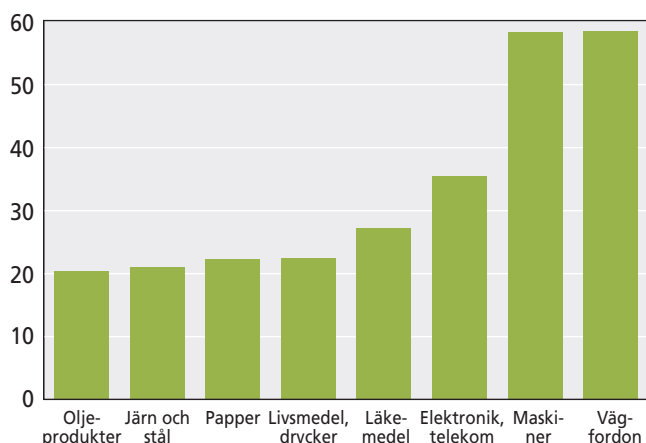
Data t.o.m. första kvartalet 2019

Störst export av fordon och maskiner

I utrikeshandelsstatistiken¹ som publiceras varje kvartal sker redovisningen på en finare nivå än i NR. Exporten enligt SITC:s² varuområden i löpande priser visar att det är två exportprodukter som är i en klass för sig vad gäller exportvärdet. Det är vägfordon och maskiner, som vardera utgjorde cirka 15 procent av den totala varuexporten första kvartalet i år. Inom vägfordon är det personbilar som dominerar, men exporten av fordonsdelar och tillbehör är också betydande. I diagrammet nedan visas de varugrupper som har störst exportvärde. De står vardera för minst 5 procent av den totala varuexporten. Jämfört med första kvartalet förra året växte exporten av alla dessa grupper förutom oljeprodukter som sjönk svagt. Exporten av järn och stål har haft den mest fördelaktiga utvecklingen med en uppgång på 28 procent sedan förra året. Svenska gruvföretag har gynnats av att järnmalmpriset har stigit på sistone. Den högre prisnivån beror bland annat på gruvolyckor i Brasilien, vilket minskat mängden järnmalm som finns på marknaden.

Sveriges största exportprodukter första kvartalet 2019

Enligt SITC varufördelning, miljarder kronor, löpande priser

Källa: Utrikeshandel med varor

Stor exportökning till USA första kvartalet

Tyskland och Norge fortsätter att vara Sveriges viktigaste exportmarknader. Dessa länder är mottagare av drygt en tiondel var av den totala varuexporten. Den tyska ekonomin har haft en relativt svag ekonomisk utveckling på sistone, vilket kan påverka efterfrågan på svenska produkter. Exporten till Tyskland ökade första kvartalet, men jämfört med de flesta andra länder som Sverige har en stor export till var ökningen något mer beskedlig. Det enda land som exporten minskade till, jämfört med första kvartalet förra året, var Kina som är det åttonde största mottagarlandet. Första kvartalet noterades störst exportökning till USA som också gick om Finland som den tredje största exportmarknaden. Danmark är alltså femte största mottagare och Nederländerna passerade Storbritannien och gick upp till sjätteplatsen.

Till den största exportmarknaden, Tyskland, var exporten av fordon och fordonsdelar³, störst. Sverige exporterade även betydande volymer av papper- och pappersprodukter samt maskiner⁴ till Tyskland. Även till Norge är exporten av fordon och fordonsdelar betydande och det exporteras också stora volymer av elektriska maskiner⁵, maskiner⁶ samt mineraliska bränslen.

Sveriges största varuexportmarknader kv 1 2019

Mottagarland	Andel i %	Förändring i % kv 1 2019/ kv 1 2018
Tyskland	10,7	7
Norge	10,2	16
USA	7,7	27
Finland	7,0	14
Danmark	6,7	15
Nederländerna	5,7	10
Storbritannien	5,6	7
Kina	4,4	-7
Frankrike	4,3	6
Belgien	4,3	12

Källa: Utrikeshandel med varor

1 Det finns vissa skillnader mellan NR:s redovisning av utrikeshandeln och SCB:s utrikeshandelsstatistik. NR använder sig av definitionen ekonomiskt ägarskap för att definiera utrikeshandel medan utrikeshandelsstatistiken använder sig av gränspassage. Vidare inkluderar NR merchanting (d.v.s. den del av treparts-handel som innebär att företag i Sverige köper produkter utomlands för att sedan sälja dem utan att först ta hem dem till Sverige) som varuhandel. NR publicerar även i fakturavärde medan utrikeshandelsstatistiken publicerar i statistiskt värde (d.v.s. varans värde exkl. moms och punktskatter).

2 SITC=Standard International Trade Classifications, är ett standardiserat sätt att kategorisera varor och används för import- och exportstatistik.

3 KN 87, Fordon, andra än rullande järnvägs- eller spårvägsmateriel, samt delar och tillbehör till fordon.

4 KN 84, kärnreaktorer, ångpannor, maskiner, apparater och mekaniska redskap; delar till sådana varor.

5 KN 85, elektriska maskiner och apparater, elektriska materiel samt delar.

6 Se not 4 ovan.

Lägre import höjde BNP-tillväxten

Efter en ökning fjärde kvartalet sjönk importen under det första kvartalet, enligt NR:s uppgifter. Importminskningen bidrar likt exportökningen till att höja kvartalets nettoexport och bidrog därmed positivt till BNP-utvecklingen. Såväl importen av varor som tjänster sjönk under kvartalet. Varuimporten minskade med 0,7 procent, medan importen av tjänster sjönk med 0,5 procent. Inom tjänsteimporten bidrog minskad import av FoU mest till nedgången.

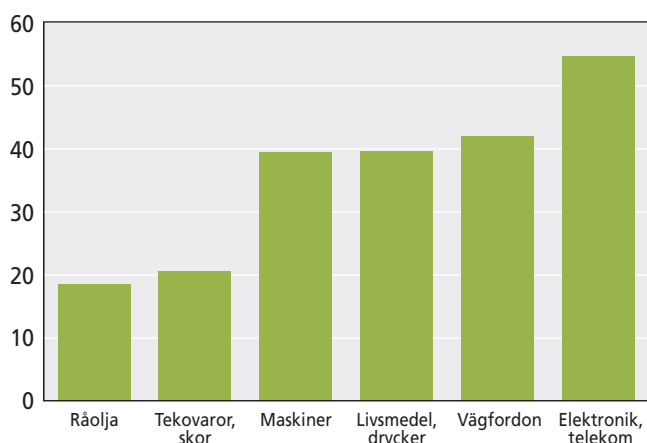
En lägre import av investeringsvaror tyngde varuimporten och bidrog mest till nedgången första kvartalet. Importens sammansättning är liknande exportens, där importen av investeringsvaror är störst följt av insatsvaror och icke-varaktiga varor.

Störst import av elektronik och telekom

Enligt utrikeshandelns statistik, fördelad på SITC:s varuområden, är det störst import av elektronik och telekom. Dessa varor utgör nästan 15 procent av den totala importen. Sedan följer fordon, livsmedel och maskiner som står för drygt 10 procent var av den totala varuimporten. I diagrammet nedan redovisas de största importkategorierna som vardera utgör minst 5 procent av den totala importen. Bland dessa varugrupper noterades den största ökningen för kläder och skor (tekovaror och skor) jämfört med motsvarande kvartal året innan.

Sveriges största importprodukter första kvartalet 2019

Enligt SITC varufördelning, miljarder kronor, löpande priser

Källa: Utrikeshandel med varor

Importen från Kina ökar mest

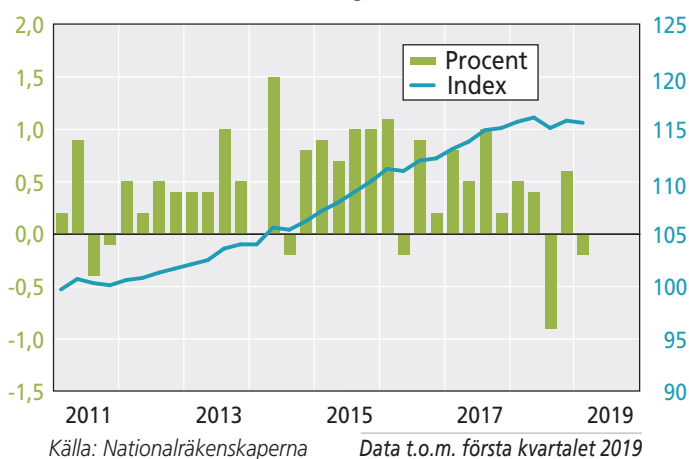
Tyskland är det land vi importerar klart mest ifrån. Importvärdet för tyska varor är ungefär dubbelt så högt som varor från Nederländerna, som är näst största importmarknad. På tredje plats kommer Norge och därefter följer Danmark. Femte största importland är Kina, som är den marknad som ökar klart mest för närvarande. Importen från Kina ökade med hela 36 procent jämfört med första kvartalet 2018.

Svag nedgång i hushållskonsumtionen

Första kvartalet minskade hushållens konsumtion med 0,2 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Medan hushållen spenderade mer pengar på vissa konsumtionstyper var det andra poster som fick stå tillbaka. Det som framför allt bidrog till konsumtionsnedgången var emellertid den ofördelade konsumtionen, det vill säga utländska besökares konsumtion i Sverige och svenskers köp utomlands, som båda tyngde utvecklingen. Konsumtionen har pendlat upp och ner de senaste kvartalen, vilket till viss del förklaras av de nya skattereglerna för bilar, bonus malus, som infördes vid halvårsskiftet i fjol. Efter två kvartal i rad med nedgångar steg konsumtionen av bilar första kvartalet i år och lämnade ett positivt bidrag till hushållskonsumtionen.

Hushållens konsumtionsutgifter

Procentuell förändring från föregående kvartal (vå) samt index 2011=100 (hö). Säsongrensade kvartalsvärden

Utlandskonsumtionen tyngde utvecklingen

Svenskars konsumtion utomlands minskade i säsongrensade tal med 4,4 procent, vilket var den kraftigaste tillbakagången för ett enskilt kvartal sedan finanskrisen. I utlandskonsumtionen ingår traditionell resevaluta, det vill säga pengar som spenderas vid resor i andra länder som till exempel hotellvistelser och restaurangbesök. Därutöver ingår även utgifter för köp som görs över internet från e-handelsföretag som har sin hemvist utanför Sveriges gränser. Enligt E-barometern, som tas fram av PostNord i samarbete med Svensk Digital Handel och HUI Research, e-handlade svenska konsumenter för cirka 11 miljarder kronor från utländska nätsajter förra året. Kläder och skor är det vanligaste utlandsköpet via internet och på andra plats kommer elektronikvaror, följt av fordonstillbehör och sport- och fritidsartiklar. För drygt ett år sedan gjordes de flesta köpen ifrån Kina till stor del förklarad av lägre priser och låga fraktagifter. Sedan nya momsregler och avgifter på varor utanför EU:s tullunion infördes i mars i fjol har Kina dalat i popularitet och flest inköp görs nu från Storbritannien och Tyskland. E-handeln från Danmark har ökat starkt det senaste året och ligger nu på nästan samma nivå som e-handeln från USA som ligger på en fjärde plats.

Hushållens konsumtionsutgifter första kvartalet 2019

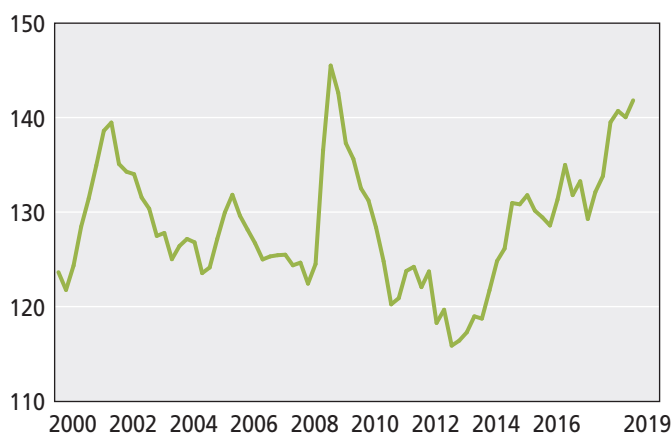
	Andel av hushållens konsumtion, %	Säsongrens. volymförändring, jmf med kv 4 18, %	Bidrag till hushållens konsumtionsökning, procentenheter
Boende	29,5	-0,1	0,0
Livsmedel och alkoholfria drycker	12,1	-0,1	0,0
Transporter och fordon	11,3	2,4	0,3
Övriga varor och tjänster	11,2	0,5	0,1
Fritid och underhållning	10,3	0,7	0,1
Restauranger, hotell	6,7	-0,6	0,0
Möbler m.m.	5,0	0,3	0,0
Hälso- och sjukvård	4,0	-0,3	0,0
Kläder och skor	4,0	1,9	0,1
Post och telekommunikation	3,1	2,8	0,1
Alkoholhaltiga drycker och tobak	3,1	-1,2	0,0
Utbildning	0,4	0,4	0,0
Svenskars konsumtion utomlands	6,0	-4,4	-0,3
Utländska besökares konsumtion i Sverige	-6,6	5,3	-0,4
Hushållens totala konsumtion	100,0	-0,2	-0,2

Källa: Nationalräkenskaperna

Utländska besökare spenderar mest pengar på varuinköp

Svenskarnas konsumtion i utlandet har minskat under fyra av de senaste sex kvartalen. Det sammanfaller med att den svenska kronan kraftigt har tappat i värde mot utländska valutor den senaste tiden. Sedan tredje kvartalet 2017 har kronan försvagats med knappt 10 procent, enligt TCW-index¹. Sedan år 2000 har kronan endast under två tidigare tillfällen legat på dessa nivåer, dels vid finanskrisen år 2009 och i samband med IT-krisen under slutet av 2001.

TCW-index
1992-11-18=100

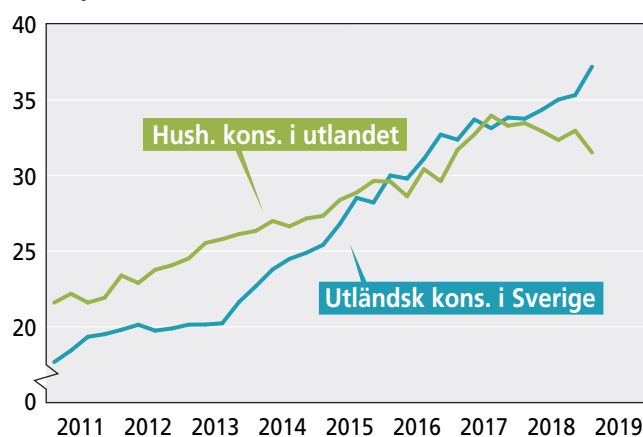
Källa: Sveriges riksbank

Data t.o.m. första kvartalet 2019

En svagare krona innebär samtidigt att det blir billigare för utländska besökare att konsumera i Sverige. Konsumtionen från utlandet har också ökat stadigt de senaste fyra kvartalen. Första kvartalet i år var den utländska konsumtionen 5,3 procent högre än kvartalet innan, vilket var den snabbaste ökningstakten på nästan två år. Utvecklingen den senaste tiden innebär att den utländska konsumtionen i Sverige nu uppgår till ett högre värde än vad svenska hushåll konsumerar för i utlandet.

Svensk konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige

Säsongrensade värden, fasta priser, referensår 2018, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna

Data t.o.m. första kvartalet 2019

Utländsk konsumtion i Sverige är en avdragspost i hushållskonsumtionen då denna endast ska avse konsumtionen av svenska hushåll. Den är dock sammankopplad med utrikeshandeln och en högre utländsk konsumtion i Sverige, som tynger hushållskonsumtionen, höjer samtidigt den svenska exporten med motsvarande värde. Några uppgifter om vad de utländska besökarna konsumerar finns dock inte i de ordinarie beräkningarna av BNP. För att få en bredare bild om vad som konsumeras får man istället vända sig till de så kallade Turistsatelliträkenskaperna (TSA)². TSA tas fram av NR på uppdrag av Tillväxtverket. Enligt deras senaste rapport "Fakta om svensk turism i Sverige 2017" spenderade utländska besökare klart mest pengar på varuinköp, det vill säga konsumtion av till exempel kläder, diverse saker, dryck och livsmedel. Det förklaras delvis av att även gränshandeln ingår i utländska besökares konsumtion. Den näst största utgiftsposten var restaurangbesök följt av resor och transporter. Utgifterna för boende stod för en mindre andel och hamnade först på sjätte plats.

Ökade utgifter för transport och fordon

Rensar man för den ofördelade konsumtionen ökade hushållskonsumtionen med 0,5 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Konsumtionen av transporter och fordon vände upp efter två svaga kvartal och stod för det största positiva bidraget till den totala hushållskonsumtionen. Första kvartalet la hushållen drygt 57 miljarder på denna utgiftspost, vilket motsvarar cirka 11 procent av de totala utgifterna. Mest pengar läggs på driftskostnader för fordon, som till exempel reparationer, reservdelar, tillbehör, drivmedel, parkering och bilförmåner. Runt en fjärdedel av utgifterna inom transporter och for-

¹ Total competitiveness weights mäter kronans värde mot en korg av olika valutor.

² Metoden för att beräkna TSA är internationellt vedertagen. Satellitkontoberäkningarna utgår från NR:s tillgångs- och användningstabeller, men baseras på flertalet källor.

don spenderar hushållen på olika typer av transporttjänster såsom järnvägs-, luft- och sjötransport samt kollektivtrafik. Lika mycket läggs på inköp av fordon. Dyrare inköp såsom nya och begagnade bilar står för den övervägande delen, medan hushållen lägger betydligt mindre pengar på motorcyklar, skotrar, mopeder och cyklar.

Första kvartalet la hushållen också mer pengar på post- och telekommunikationstjänster, kläder och skor, fritid och underhållning samt övriga varor och tjänster. I den sista kategorin ingår både varor och tjänster av olika slag såsom hår- och skönhetsprodukter för personlig omvårdnad, smycken och klockor, försäkringar och finansiella tjänster.

Mindre pengar på restaurangbesök

De senaste åren har hushållen lagt allt mer pengar på nöjesrelaterade varor och tjänster. Andelen av den totala konsumtionen som läggs på fritid och underhållning har dock legat förhållandevis stabilt på runt 11 procent sedan början av 1980-talet. För hotell- och restaurangbesök har utgiftsandelen däremot ökat. I början på 1980-talet la hushållen drygt 4 procent av de totala konsumtionsutgifterna på hotell- och restaurangbesök. Första kvartalet i år uppgick utgiftsandelen till nästan 7 procent. Det motsvarar nästan 34 miljarder och av dessa gick knappt 90 procent till matrelaterade upplevelser på restauranger och caféer. Den säsongsgränsade utvecklingen var dock svagare än tidigare och efter sex kvartal i rad med ökningar minskade utgifterna något jämfört med kvartalet innan.

Hushållen höll även hårdare i plånboken när det kom till alkoholhaltiga drycker och tobak och konsumtionen minskade för tredje kvartalet i följd. Även livsmedelsinköpen minskade något första kvartalet. Sett över tid lägger hushållen också allt mindre pengar på denna kategori i förhållande till de totala utgifterna. Under 1980-talet gick i genomsnitt drygt 17 procent av hushållens totala konsumtionsutgifter till inköp av livsmedel och alkoholfria drycker. De senaste tio åren har denna andel legat på drygt 12 procent.

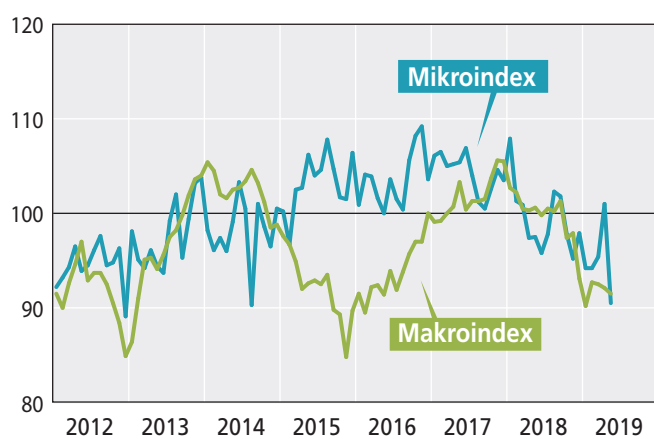
Första kvartalet minskade även hushållens största utgiftspost, boendekostnaden. Minskningen var dock liten och hade ingen större påverkan på den totala konsumtionsutvecklingen.

Hushållens sparande ökar

Hushållskonsumtionen är en viktig del av svensk ekonomi. Om hushållen väljer att spara eller konsumera har därför stor betydelse för BNP-utvecklingen. Första kvartalet uppgick sparandet¹ till 5,0 procent, vilket var en ökning med 1,4 procentenheter jämfört första kvartalet i fjol. Det var också den högsta sparkvoten för ett första kvartal sedan 2014. Det förhållandevis höga sparandet indikerar att hushållen har utrymme för att konsumera mera.

Hushållens makro- och mikroindex

Säsongsgränsade värden. Index, medelvärde=100

Källa: Konjunkturinstitutet

Data t.o.m. maj 2019

I vilken grad hushållen väljer att konsumera beror dock i hög grad på hur hushållen ser på sin egen ekonomi, men även synen på utvecklingen i svensk ekonomi kan påverka. Vid högkonjunktur ökar vanligtvis konsumtionen något, men när konjunkturen faller håller hushållen hårdare i sina pengar och sparandet tenderar istället att öka. Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer föll mikroindex, som visar hushållens syn på den egna ekonomin, kraftigt i maj och ligger nu klart under sitt historiska genomsnitt. Det gör även makroindex vilket indikerar att hushållen också är mer pessimistiska om utvecklingen i svensk ekonomi.

Kontaktpersoner: Maria Schoultz, 010-479 40 74 och Jenny Lunneborg, 010-479 44 42

¹ Den individuella sparkvoten, d.v.s. sparandet exklusive tjänste- och premiepensioner för hushållen exklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO).

Allmän översyn av NR

BNP-nivån höjs preliminärt med 1 procent helåret 2015

Nationalräkenskaperna (NR) genomför en större översyn vart femte år av årsvisa indatakällor, metoder och beräkningsmodeller inom ett flertal områden. Resultatet som publiceras den 13 september 2019 leder preliminärt till att BNP-nivån höjs med 1 procent för helåret 2015. Tidsserier är uppdaterade och kvartalsfördelade tillbaka till 1993 på detaljerad nivå.

EU:s statistikmyndighet Eurostat rekommenderar medlemsländerna att genomföra en översyn av nationalräkenskaperna under 2019 men några länder publicerar även under 2020 eller 2021.

I detta nummer av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv ingår tre ytterligare artiklar om den allmänna översynen. I den ena artikeln beskrivs bakgrunden till varför det görs en översyn av NR. I den andra beskrivs SCB-undersökningen Företagens ekonomi (FEK) och i den avslutande artikeln redogörs effekterna av att NR tar in FEK som indatakälla för fler branscher såsom energi och bygg- och anläggning. I samband med publiceringen i september kommer det att finnas fler artiklar tillgängliga om översynen både på SCB:s hemsida och i Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

Effekter av den allmänna översynen helåret 2015

Översynen påverkar främst nivåerna i BNP medan utvecklingen över tid påverkas i mindre omfattning.

Preliminära nivåförändringar i löpande priser jämfört med tidigare version

BNP	+1 procent
Produktion	+4 procent
Förbrukning	+6 procent
Hushållskonsumtion	+3 procent
Offentlig konsumtion	+1 procent
Fasta bruttoinvesteringar	+2 procent
Export	-2 procent
Import	0 procent

Företagens ekonomi källa för fler branschberäkningar

En viktig förändring i översynen av BNP-beräkningarna är att NR tar in indatakällan Företagens Ekonomi (FEK) för flera branschberäkningar som tidigare baserades på urvalsundersökningar och andra modeller. FEK baseras på både undersökningar och registerdata och är nu källa för beräkningar av produktion, förbrukning och förädlingsvärde för nästan samtliga icke-finansiella branscher i näringslivet¹. FEK helt

eller delvis ersätter tidigare källor i följande branschberäkningar: jordbruks-, skogs- och fiskeribranscherna, energibranscherna, bygg- och anläggningsbranschen samt handelsbranscherna.

Högre utlandskonsumtion med ny källa

Hushållens konsumtionsutgifter i NR består av drygt 500 kombinationer av hushållsändamål och produktgrupper. Ett fåtal av beräkningarna uppdateras årligen med nya nivåer från deras respektive källor, medan merparten av beräkningarna baseras på framskrivningar av gamla nivåer. I allmän översyn har flera av dessa basnivåer ersatts med mer aktuella skattningar.

Ett exempel på konsumtionsändamål som omfattas av översynen är svensk konsumtion utomlands där den huvudsakliga indatakällan är utrikeshandeln med tjänster. Utrikeshandelsstatistiken fördelar inte utlandskonsumtionen på hushåll (privatresande) respektive företag (affärsresande). De andelar som har använts för att dela upp utlandskonsumtionen baseras på uppgifter från en tidigare undersökning som har upphört. På senare år genomför Tillväxtverket tillsammans med SCB en årlig undersökning om svenskarnas resande där både affärsresande och privatresor ingår. NR har tagit hänsyn till denna nya källa i den allmänna översynen. Undersökningen indikerar att hushållens andel av konsumtionen utomlands är betydligt högre än tidigare skattning. Det innebär att nivån för svensk konsumtion utomlands höjs.

I beräkningen av konsumtionen av mobiltelefoner ersätts en inaktuell basnivå med en tillgångs- och användningsmodell som bygger på uppgifter om export och import av mobiltelefoner.

Ny redovisning av radio- och TV-avgiften

Redovisningen av radio- och TV-avgiften ändras i översynen till att bokföras som en skatt som hushållen betalar till staten. Idag redovisas den i NR som en konsumtionsutgift som hushållen betalar till Radiotjänst i Kiruna AB. Förändringen sker till följd av tydligare EU-regler och för att uppnå jämförbarhet i den statistiska redovisningen mellan länder.

Samtidigt ändras sektortillhörigheten för public service-företagen Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion tillsammans med deras dotterbolag, från att ha varit en del av näringslivet till att redovisas inom offentlig förvaltning i staten. För att få en jämförbar tidserie avseende NR ändras samtliga år med dessa förändringar tillbaka till 1993².

¹ Branschen ägarbebodda småhus och fritidshus ingår inte i FEK och skattas i NR med hushållens konsumtion av småhus och fritidshus.

² Läs mer i artikeln "Ny redovisning av public service" i Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv 2018:3.

Bättre skattningar av handelsmarginalerna

Handelsmarginaler per produkt har länge varit en av de mer osäkra komponenterna i de produktvisa tillgångs- och användningstabellerna. De tidigare uppgifterna baseras på inaktuella skattningar och på källor som inte längre finns tillgängliga. Dessa uppgifter om marginalsatser har legat till grund för beräkningen av den totala produktionen av handelsmarginaler. Modellen har visat en betydligt lägre produktion av handelsmarginaler jämfört med FEK. Förbrukningen har då justerats ned med motsvarande belopp eftersom förädlingsvärdet för handelsbranscherna i FEK har ansetts hålla god kvalitet. I samband med den allmänna översynen har produktion av handelsmarginaler från FEK tagits in. Samtidigt har beräkningen av handelsmarginaler per produkt förbättrats med hjälp av detaljerade branschuppgifter från FEK och underlag från utrikeshandelsstatistiken.

Lägenhetsregistret ny källa för hyresberäkningarna

Översynen omfattar de årsvisa beräkningarna av produktionen av fastighetsförvaltning och av bostadskonsumtionen. Den huvudsakliga förändringen är att lägenhetsregistret ersätter både fastighetstaxeringsregistret och Hushållens Ekonomi (HEK) som indatakälla för beräkning av nyttjandevärden i hyresrätter, bostadsrätter och småhus. EU-regleringen beskriver att beräkningarna av nyttjandevärdet ska indelas i viktiga variabler som påverkar hyresnivån. Variabler som påverkar hyresnivån och som bör vara med är bostadens geografiska läge och storlek. I nuvarande beräkning inhämtas data för läge och nybyggnadsår genom fastighetstaxeringsregistret och fördelas på storlek¹ genom urvalsundersökningen HEK. Med lägenhetsregistret kan information om samtliga dessa variabler inhämtas från mer heltäckande registerdata.

Konsumtionen av fritidshus baseras efter översynen på uppgifter från Inkvarteringsstatistiken om veckohyra för stugor och lägenheter fördelat på region samt beståndet av privatägda fritidshus fördelat på region. I översynen tas även hänsyn till beläggningsgraden i fritidshusbeståndet. Tidigare beräknades detta ändamål med kostnadsmetoden, som bland annat inkluderar kostnader för räntor, sophämtning, försäkringstjänster och reparationer. Den nya indatakällan ger fördelen att fritidshusen indelas efter geografiskt läge.

I samband med översynen av bostadskonsumtionen har NR prövat frågan om att övergå till att beräkna varmhya, med uppvärmningskostnaden som insatsförbrukning i fastighetsförvaltningen, istället för kallhyra och uppvärmningskostnad som separata konsumtionsändamål när det gäller boende i flerbostadshus. I Sverige ingår vanligtvis uppvärmning av lägenheter i hyran, varmhya, medan det är vanligare med kallhyra i övriga länder inom EU.

Bostadskonsumtionen utgör en stor del av produktionen i branscherna småhus och fastighetsförvaltning. Uppdateringen av bostadskonsumtionen leder således till ändrade produktionsvärden i dessa branscher. En ytterligare förändring i produktionsberäkningen är att de småhus som inte är ägarbebodda² flyttas från branschen ägarbebodda småhus

och fritidshus till branschen fastighetsförvaltning. Småhusbranschen ska enligt statistikregelverket ENS 2010 endast innehålla småhus som är ägarbebodda.

Ändrade beräkningar av insatsförbrukningen

Insatsförbrukningen i det totala näringslivet är fördelat på knappt 100 branscher och erhålls precis som produktionen från FEK. För varje bransch fördelas insatsförbrukningen på drygt 400 produktgrupper, framför allt med stöd av undersökningarna Industrins insatsförbrukning, INFI, och Tjänsteföretagens förbrukning, TFF. Tidigare har INFI till stor del tagits in i beräkningarna medan TFF mest använts som bedömningsunderlag för att justera äldre förbrukningsstrukturer för tjänstebanscher. Att TFF inte har tagits in i beräkningarna tidigare beror bland annat på att förbrukningsvariablerna i TFF inte har gått att koppla till rätt produktgrupper samt osäkerheter i källan. Utgångspunkten i översynen har varit att ta in den relevanta information som finns tillgänglig.

För industribranscherna har NR fortsatt att använda INFI för att skatta den produktvisa förbrukningen. Eftersom INFI endast inkluderar förbrukning av råvaror och förnödenheter har metoder tagits fram för att bättre produktfördela industribranschernas förbrukning av övriga varor och tjänsteprodukter från FEK.

För de tjänsteproducerande branscherna har TFF nu tagits in i beräkningarna. Vissa avsteg har gjorts när det uppkommit stora diskrepanser mellan tillgång och användning för olika produkter som troligtvis förklaras av osäkerhet i källan. I den allmänna översynen har produktvariabler i TFF fördelats på finare produktgruppsnivå i NR med stöd av bland annat baskontoplanen och blankettsvar från undersökningen.

Översynen av förbrukningsstrukturen bidrar till att avstämningen blir effektivare av tillgångs- och användningstabeller per produkt. En ändrad förbrukningsstruktur påverkar även de slutliga BNP-estimaterna i fasta priser genom att nya värden i löpande priser per produktgrupp deflateras med sina respektive prisindex per produktgrupp. Mer detaljerade beräkningar som input-output-tabeller bedöms bli mer tillförlitliga efter omläggningen.

Ny modell för objektiv avstämning

De årsvisa beräkningarna i NR genomförs i så kallade tillgångs- och användningstabeller där tillgången av en vara eller tjänst ställs mot användningen av densamma på detaljerad nivå. Beräkningarna i NR baseras på en mängd olika källor vilket medför att dessa tabeller innehåller större eller mindre diskrepanser för alla ingående produkter, det vill säga tillgång och användning per produkt stämmer inte överens. En central del i arbetet är att lösa dessa skillnader vilket i ett första skede sker genom att manuellt utreda

1 Antal rum.

2 Vissa av småhusen kan till exempel ingå i en bostadsrättsförening eller ägas av allmännyttiga bostadsföretag och räknas då inte som ägarbebodda.

och identifiera de problem som ger upphov till diskrepanserna. Men i ett slutskede balanseras systemet med hjälp av statistiska modeller. I samband med översynen har NR bytt modell för denna slutliga balansering. Den nu införda modellen är en minimeringsmodell som baseras på osäkerhetsskattningar för underliggande data till NR och samtliga delar i tillgångs- och användningstabellerna kan därmed bli föremål för justering. I den tidigare modellen justerades endast varor och tjänster som används som insatsförbrukning i produktionen. Liknande minimeringsmodeller som den som nu införts har framgångsrikt använts en tid av bland annat Nederländerna.

Medlemsavgiften till EU påverkas

EU-avgiften bestäms till stor del av hur hög bruttonationalinkomst (BNI¹) landet har och till mindre del av moms- och tullintäkter samt olika rabatter och justeringar. I den allmänna översynen höjs BNI-nivån för helåret 2015. Avgiften kommer således att ändras men hur mycket beror på hur mycket andra medlemsländer reviderar BNI.

Kontaktperson: Peter Buvén, 010-479 45 28

¹ BNI räknas ut från BNP genom att man drar ifrån kapitalavkastningar och arbetsinkomster som går till utlandet och lägger till motsvarande inkomster som flödar in till Sverige. I BNI räknas också skattebetalningar och bidrag från internationella organisationer in.

Allmän översyn av NR

Varför görs en allmän översyn av nationalräkenskaperna?

I september 2019 kommer tidsserierna för BNP och andra centrala mått i nationalräkenskaperna att revideras. Det är en följd av att nationalräkenskaperna har genomgått en så kallad allmän översyn. Den här artikeln redogör för varför den allmänna översynen görs, hur översynen går till och vilka områden som omfattas.

Nationalräkenskaperna (NR) är ett nationellt bokförings-system där information från en mängd olika datakällor sammanställs. Syftet med NR är att ge en sammanfattande beskrivning av den svenska ekonomins omfattning, struktur och utveckling. Den svenska ekonomin utgörs av svenska enheters ekonomiska aktiviteter samt de transaktioner som sker mellan svenska och utländska enheter. Tillväxttakten i svensk ekonomi, mätt som BNP-tillväxten, publiceras både kvartalsvis och årsvis. Kvartalsberäkningarna baseras i stor utsträckning på preliminär statistik. Nivån hämtas från den senaste årsberäkningen. Årsberäkningen av BNP baseras på källor som är mer detaljrika och av mer slutgiltig karaktär.

För att på bästa sätt kunna beskriva och förklara den ekonomiska utvecklingen så behöver förbättringar införas emellanåt. Vissa källor uppdateras inte årligen utan till exempel vart tredje eller vart femte år. För de mellanliggande åren görs därför framskrivningar eller modellskattningar. Eftersom mer fullständiga uppgifter erhålls från dessa källor efterhand, behöver också beräkningarna och de modellantaganden som ligger bakom dem ses över med jämna mellanrum. Det kan också vara befogat att byta datakällor när ny statistik tillkommer eller förbättras på olika sätt. Sammantaget är dessa förändringar nödvändiga för att BNP ska uppskattas så korrekt som möjligt.

Gemensam syn inom EU

EU:s medlemsländer enades år 2014 om en ny gemensam manual, ENS2010, med nya riktlinjer för hur beräkningarna ska göras. Inom ramen för EU-samarbetet har det sedan tagits fram en gemensam revideringspolicy (Harmonized European Revision Policy)¹ som säger att medlemsländerna bör genomföra och implementera en allmän översyn (på engelska benchmark revision) 2019 och därefter 2024. Motivet är att uppnå en större jämförbarhet mellan länder vilket efterfrågas av internationella institutioner såsom EU, ECB, IMF, FN och OECD. Majoriteten av EU-länderna gör en översyn 2019.

Hur görs en allmän översyn?

Översynen görs på huvudaggregatet BNP som utgörs av värdet av alla de varor och tjänster som produceras i ett land under en period. BNP kan beräknas på tre olika sätt, från produktionssidan, användningssidan eller inkomstsidan.

Tre sätt att beräkna BNP

Produktion

Förädlingsvärde + Produktskatt – Produktsubventioner

Användning

Konsumtion för slutlig användning + Bruttoinvesteringar + Export – Import

Inkomster

Löner + sociala avgifter + Produktionsskatter – Produktionssubventioner + Importskatter – Importsbaserade subventioner + Driftöverskott brutto + Sammansatt förvärsinkomst

Vid den allmänna översynen sker en genomgång på finaste nivå i årsberäkningen för det år som framöver ska utgöra benchmark, denna gång 2015. Detta innebär ett antal sektorer, runt 60 branscher/näringsgrenar på årsbasis och runt 400 produkter. Inom offentlig förvaltning delas uppgifterna in i 12 huvudändamål, dessa kopplas även till produktdimensionen på år. Investeringar delas in i 12 kapitaltyper, indelningen är lika på år och kvartal. Till kvartalsberäkningen summeras branscherna till ett fyrtiotal branscher.

Vad kan ingå i översynen?

Det är många olika områden som kan genomlysas vid en allmän översyn av nationalräkenskapssystemet. Översynen kan omfatta²:

- Sätta benchmark som underlag för kommande perioder
- Implementering av nya källor
- Förändringar i underlag
- Intermittenta undersökningar som underlag
- Förbättrade registeruppgifter
- Metodförändringar
- Nya klassifikationer
- Nya definitioner
- Rätta fel som har upptäckts
- Kvartalsmönster

¹ Se <https://circabc.europa.eu/sd/a/370b7c25-142d-40df-8397-248289a03bac/2017-10-13%20-%20CMFB%20Communication%20on%20common%20revision%20policies.pdf> och <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/9530664/KS-GQ-18-012-EN-N.pdf/19dc3542-aa34-4b6b-a981-8a4f244074e8>. Se även nationalräkenskapernas revideringspolicy <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper-kvartals-och-arsberakningar/>.

² Enligt den sk HERP-manualen.

Vid en allmän översyn finns möjlighet att ta in nya källor som underlag till delberäkningar av BNP. Det kan till exempel röra sig om nya fenomen i ekonomin som kräver nya undersökningar. I vissa fall måste en tid gå för att det ska gå att se att en strukturell förändring i ekonomin har skett exempelvis vid uppkomsten av nya tjänster.

Det kan också handla om fall där en undersökning har omarbetats och förändrats och ett nytt resultat erhålls från undersökningen. Då kan nya metoder för beräkningen inom NR behöva tas fram för att säkerställa att kvaliteten bibehålls i NR.

I många länder finns en strävan efter att övergå till registerbaserad statistik istället för att använda urvalsundersökningar. Då minskar bördan för dem som lämnar uppgifter till statistiken.

Statistiska undersökningar görs utifrån de urvalsramar som ges av våra statistiska register. Genomgångar av dessa register görs ibland vilket får konsekvenser för de undersökningar som baseras på urval utifrån dem. Företag som ingår i företagsregistret kan byta branschtillhörighet vilket kan avgöra vilken undersökning som mäter dess ekonomiska aktiviteter. Ett branschbyte sker när ett företag ändrar sin verksamhet och det är inte ovanligt. Även om ett företag byter branschtillhörighet så ingår företaget i någon av SCB:s undersökningar och därmed samlas data fortfarande in som matchar NR:s behov. Det finns dock fall då röjanderisk för ett enskilt företag riskeras och i sådana fall väntar NR med att byta företagets branschtillhörighet till den allmänna översynen görs.

Intermittenta undersökningar är mer omfattande och detaljrika undersökningar som inte utförs varje år. De utförs i ett visst intervall, vanligen vart tredje eller vart femte år. För åren däremellan görs modellberäkningar.

Värdering och bokföringstidpunkt är viktiga för att nationalräkenskapssystemet ska bli konsistent mellan alla delar och SCB arbetar kontinuerligt med att få alla uppgifter konsistenta oavsett vilken undersökning som källorna baseras på. Ett exempel på detta är nya värderingsprinciper som innebär en harmonisering mellan nationalräkenskaperna och betalningsbalansen för export och import av varor.

Fler produkter än BNP kan påverkas

Alla delar i nationalräkenskapssystemet kan revideras i en allmän översyn. För de regionala räkenskaperna görs en ny regional anpassning på kommunnivå för bruttoregionalprodukten (BRP). Dessutom kan även samma slags översyn göras för de källor och metoder som används för denna regionalfördelning som för årsberäkningen på nationell nivå.

Den del av det nationella bokföringssystemet som leder till sektorvis reallt finansiellt sparande kan också komma att ses över i den allmänna översynen. Finansräkenskaperna som mäter de finansiella flödena i ekonomin påverkas av förändringar i kontosystemet men omfattas inte av samma strikta revideringspolicy som övriga nationalräkenskapssystemet.

Varför görs en översyn vart femte år?

Nationalräkenskaperna är ett stort sammanhängande kontosystem med flera delar som hänger ihop. Korrigering av en bokföringspost påverkar flera andra delar i systemet. Därför är det viktigt att gå igenom alla delar i NR-systemet vid samma tillfälle för att konsistens alltid ska råda inom systemet. Nationalräkenskapssystemet består av reala, finansiella och regionala räkenskaper. Även satellitkonton såsom hälso- och turistsatellitkonto med mera ska hänga ihop. Enligt rekommendationerna är det åren som slutar på "0" eller "5" som bör vara benchmark-år, och implementering bör således/därför ske de år som slutar med "9" eller "4".

Revideringar utöver den allmänna översynen

Alla revideringsbehov kan inte vänta till nästa tillfälle då en allmän översyn ska genomföras. När det har inträffat händelser i ekonomin som har en direkt påverkan på det aktuella kvartalet tas direkt hänsyn till dessa¹.

Händelser som revideras vid behov och inte väntar in allmän översyn

- Lagförändringar tas, om det är möjligt, in när de inträffar.
- Flytt av verksamhet till utlandet tas med, men flytt av verksamhet mellan olika näringsgrenar tas oftast inte in direkt.
- Säsongrensningssmetoder ses över löpande och förändras vid behov.
- Referensåret i kvartalsberäkningarna av BNP byts årligen i samband med publiceringen av första kvartalet.
- Förändringar som påverkar excessive deficit procedure (EDP) kan tas in vid fjärde kvartalet.

Kontaktperson: Annika Damm, 010-479 49 92

¹ Se revideringspolicy på <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper-kvartals-och-arsberakningar/> för mer information.

Företagens ekonomi beskriver utvecklingen för näringslivet

En av nationalräkenskapernas främsta källor är undersökningen Företagens ekonomi. I och med den allmänna översynen av BNP-beräkningarna har också användande av denna källa ökat. Företagens ekonomi är den enda undersökningen som använder data från Sveriges samtliga icke-finansiella företag. För referensår 2017 ingick cirka 1,1 miljoner företag i populationen.

Företagens ekonomi (FEK) belyser strukturen i det svenska näringslivet¹. Undersökningen avser i första hand lönsamhet, tillväxt, utveckling, finansiering och produktion. Statistiken finns i dagsläget fram till och med 2017. Statistiken från FEK-undersökningen ger underlag för beräkningar av långa tidserier då det finns en god tillgång till tidsserier med äldre data. Vissa av industribranschernas variabler går att följa från 1968² och statistik från undersökningen Finansstatistik för företag möjliggör jämförelser från 1953.

Företagens ekonomiska ställning mäts sedan 1950

SCB har haft statistik kring företagens ekonomiska ställning sedan 1950. Målsättningen vid starten var att få bättre underlag för att beräkna de icke-finansiella bolagens andel av nationalinkomsten samt omfattningen av företagens sparande. Undersökningen omfattade då cirka 2 000 stora och medelstora företag inom främst industrin och handeln. Därefter har statistiken utökats till att omfatta både fler näringar och fler storleksgrupper.

En större omdaning av undersökningen genomfördes för referensår 1997 då anpassningar gjordes till EU-förordningen Structural Business Statistics (SBS). Sedan dess har antalet variabler successivt utökats och idag är undersökningen betydligt mer detaljrik än vad EU-förordningen kräver, då den skall motsvara nationalräkenskapernas krav. Från och med 1997 anpassades Företagsstatistik till årsredovisningslagen och populationen utökades med de statliga affärsverken. Med början 1997 och fram till 2002 ändrades urvalsförfarandet från en urvalsundersökning till en totalundersökning, genom att samtliga standardiserade räkenskapsutdrag från Skatteverket började användas för att beskriva de företag som inte undersöks via frågeformulär. 2003 ändrades tillvägagångssättet igen till en kombinerad total- och urvalsundersökning.

I den nuvarande designen av FEK samlas data in via administrativa register, från andra undersökningar inom SCB och direkt från företag genom frågeformulär. De största företagen får den så kallade fullständiga blanketten där de fyller i resultaträkning, balansräkning, varulager samt uppgifter om anskaffning och avyttring av materiella anläggningstillgångar. För ett urval företag samlas uppgifter om intäkter och kostnader samt investeringar in genom specifikationsundersökningar³. Uppgifter om sysselsättning hämtas från interna källor på SCB. Resterande företagsuppgifter hämtas in från Skatteverket, via de standardiserade räkenskapsutdrag (SRU) som företagen lämnar i samband med deklarationen.

Över en miljon företag i populationen

FEK är den enda undersökningen som använder data från Sveriges samtliga icke-finansiella företag. För referensår 2017 ingick ca 1,1 miljoner företag i populationen, vilket kan ställas i relation till populationen på cirka 219 000 företag för referensåret 1995. Avseende 2017 har cirka 21 500 företag undersökts via frågeformulär och för resterande företag har uppgifter från SRU använts.

Tabellen nedan visar hur industri- och tjänstenäringarna har förändrats mellan 1953 och 2017. Serien är uttryckt i relationstal, det vill säga andelar av omsättningen samt antal anställda och omsättning uttryckt i fasta priser.

1 Exklusive de finansiella och offentliga sektorerna samt hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

2 Med hjälp av statistik från undersökningen Industristatistik, som är föregångaren till undersökningen Industrins varuproduktion.

3 Specifikationsundersökningarnas frågeformulär består av specifikationer till de uppgifter företagen lämnat i bilagan till inkomstdeklarationen till Skatteverket.

Relationstal

	Antal företag ¹		Antal anställda, 1 000-tal		Omsättning ² mkr		Relationstal (andel i % av Omsättning)			
	Industri	Tjänste	Industri	Tjänste	Industri	Tjänste	Personalkostnad ³	Därav lön	Industri	Tjänste
1953	1 722		448		24 300		24,6		23,5	
1960	1 646		667		36 800		26,3		24,7	
1970	12 826		912		109 100		27,3		23,4	
1980	17 228	56 480	885	720	335 700	484 600	26,5	14,1	18,6	10,0
1990	29 571	119 373	797	903	858 500	1 396 300	22,6	14,7	15,1	10,0
2000	118 991	407 824	939	1 318	1 829 634	2 700 127	20,3	18,3	13,4	12,1
2010	384 301	616 619	885	1 594	2 693 131	4 030 692	17,4	19,1	12,1	13,3
2017	329 912	798 543	934	1 938	3 161 733	5 384 723	18,3	20,6	14,7	14,2

Källa: Företagens ekonomi

Noterbart i tabellen är att personalkostnadens andel av industriföretagens omsättning först ökade mellan 1953 och 1970, för att därefter minska gradvis fram till 2017. På tjänstesidan, som till sin natur är mer personalintensiv, har andelen personalkostnader däremot ökat från 1980 fram till 2017. Personalkostnadernas andel av omsättningen hos tjänstebranscherna passerade dock inte industriföretagen förrän 2010. Omsättningen har utvecklats betydligt starkare för tjänstebranscherna än för industribranscherna från 1980-talet och framåt.

Snabb återhämtning av förädlingsvärdet efter finanskrisen

Som tidigare nämnts är Företagens ekonomi en viktig källa till NR:s beräkningar av bruttonationalprodukten, BNP. Förädlingsvärdet är ett mått på den sammanlagda värdeökningen som producerats av företaget (d.v.s. dess bidrag till BNP) och definieras i FEK som produktionsvärdet minus förbrukningsvärdet.

Produktionsvärde:

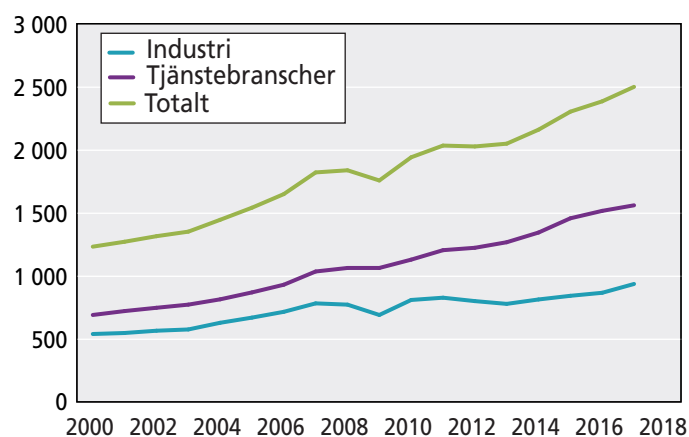
Den faktiska produktionen utförd av företaget. Här ingår företagets försäljning, d.v.s. nettoomsättning, förändring av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning och övriga rörelseintäkter. Inköpskostnader för varor som säljs vidare utan bearbetning (handelsvaror) räknas bort då endast handelsmarginalen ska ingå i produktionsvärdet. Justeringar görs även för att exempelvis erhållna bidrag, kursvinster och reavinster som inte ska ingå i produktionsvärdet.

Förbrukningsvärde:

Företagens kostnader för råvaror, övriga externa kostnader (inkl. köpta tjänster), övriga rörelsekostnader och ett fåtal personalkostnader. Löner, sociala avgifter och pensionskostnader ingår inte i förbrukningsvärdet. Justeringar görs för förluster på korta fordringar, kursförluster, reaförluster, lämnade koncernbidrag och aktieägartillskott som inte ska ingå i förbrukningsvärdet.

Förädlingsvärde 2000–2017

Miljarder kronor

Källa: Företagens ekonomi

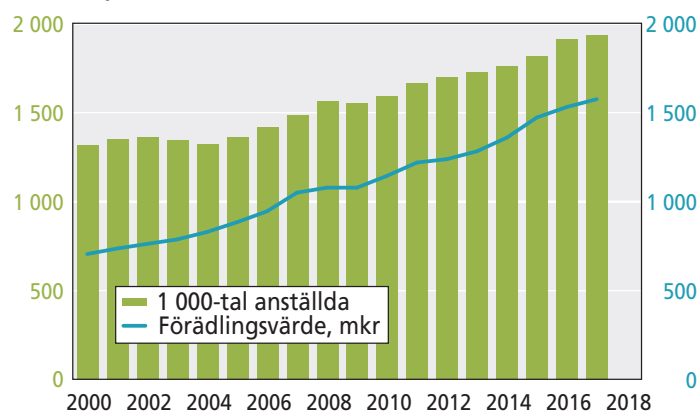
Data t.o.m. 2017

Förädlingsvärdet inom näringslivet har ökat under hela 2000-talet med undantag för krisåret 2009, se ovanstående diagram. Finanskrisen märks tydligast inom industribranscherna, medan en betydligt mindre nedgång noterades för tjänstebranscherna.

Återhämtningen efter finanskrisen var snabb och redan 2010 var förädlingsvärdet i industribranscherna det högsta under 2000-talet. Förädlingsvärdet har därefter fortsatt att öka i en något lägre utvecklingstakt för industrin än för tjänstebranscherna.

Tjänstebranscher

1 000-tal anställda (vå) samt förädlingsvärde, miljarder kronor (hö)

Källa: Företagens ekonomi

Data t.o.m. 2017

1 Antal företag: I tabellen ingår för åren 1953 och 1960 företag med minst 25 industriarbetare, och från 1970 samtliga industriföretag.

2 Omsättning: Fram till 1990 definieras som "försäljningssumma och övriga rörelseintäkter exkl. mervärdesskatt". Från 2000 ingår endast nettoomsättning exkl. punktskatter.

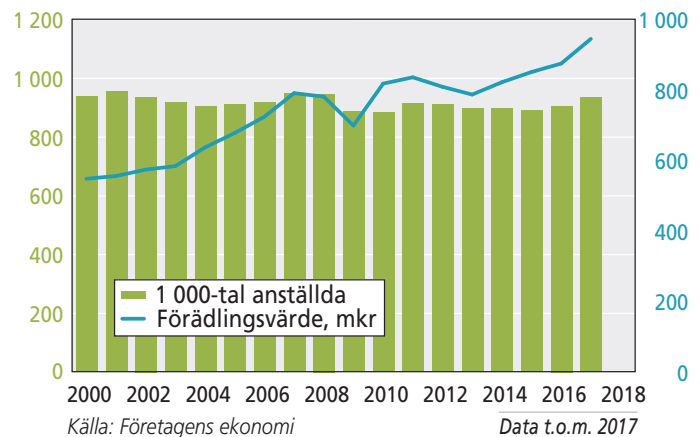
3 Personalkostnad: Fram till 1990 definieras som "löner och andra ersättningar samt lagstadgade arbetsgivaravgifter, kollektiva avgifter och pensionskostnader". Från 2000 ingår Löner, ersättningar, sociala och andra avgifter, samt övriga personalkostnader.

Färre anställda inom industrin än innan finanskrisen

Antalet anställda inom näringslivet påverkades mindre av finanskrisen, mycket tack vare utvecklingen inom tjänsteföretagen. Antalet anställda inom industrin har dock ännu inte återhämtat sig till samma nivå som innan 2009, se följande diagram. Det återstår att se om industribranschernas något sämre utvecklingstakt avseende anställda kommer att återhämta sig till tidigare nivåer, eller om det finns en underliggande trend med minskat antal anställda inom industrin.

Industri

1 000-tal anställda (vå) samt förädlingsvärde, miljarder kronor (hö)

Samtliga data hänvisade till i artikeln är hämtade ifrån publicerade FEK-uppgifter. Data för åren 1953–1995 finns tillgängliga i tryckt format hos SCB.

Kontaktperson: Mariah Nilsson, 010-479 65 65

Allmän översyn av NR

Enhetlig källa för produktionsberäkningarna

Undersökningen Företagens ekonomi har sedan länge varit den huvudsakliga källan i de årliga nationalräkenskaperna för att beräkna näringslivets bidrag till BNP. För några branscher har dock mer branschspecifika källor tidigare använts. Det gäller branscher som byggverksamhet, handel, energiförsörjning, jordbruk, skogsbruk och fiske samt finansiella företag. I den allmänna översyn som nu genomförs har användningen av Företagens ekonomi ökat för samtliga av dessa branscher, med undantag för de finansiella.

Företagens ekonomi (FEK) har utvecklats under lång tid (se särskilt artikel) och bedöms vara en undersökning med hög tillförlitlighet. Ambitionen har därför varit att utnyttja undersökningen för beräkningar av hela näringslivet. Det har stora fördelar eftersom risken för att produktionsvärden och insatsförbrukningen missas eller dubbelräknas minskar avsevärt. De källor som tidigare använts har i stor utsträckning varit inriktade på att beskriva en viss verksamhet, t.ex. skogsbruk, oavsett om den bedrivs av ett skogsbruksföretag eller inte. Därför har det funnits en risk att man missar värdet av annan verksamhet inom företag som klassificeras som skogsbruksföretag. Det har också funnits en risk att värdet av skogsbruk i företag som är klassificerade i andra branscher dubbelräknas. Sådana risker har hanterats även tidigare, men det sker nu på ett mer konsekvent sätt. Att använda en enhetlig källa innebär också en mer sammanhållen process för att ta fram nationalräkenskaperna, vilket på sikt är arbetsbesparande och minskar risken för misstag.

Omfattande arbete bakom den allmänna översynen

Tillsammans med andra åtgärder i den allmänna översynen är det ett omfattande och tidskrävande arbete som genomförs, och det ger i vissa hänseenden en annorlunda bild av hur tillgång (produktion och import) respektive användning (insatsförbrukning, konsumtion, bruttoinvesteringar och export) är strukturerade i ekonomin. Beräkningen av BNP från produktionssidan går, när det gäller näringslivet, till så att produktionsvärden respektive kostnaden för insatsförbrukning summeras branschvis. Skillnaden mellan dessa är branschens förädlingsvärde som summeras för hela näringslivet. Med tillägg för det förädlingsvärde som skapats inom offentlig förvaltning och hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt produktsskatter minus produktsubventioner erhålls BNP värderat till marknadspris.

BNP beräknas också från användningssidan som summan av konsumtionsutgifter, bruttoinvesteringar och export minus import. På grund av att olika underlag används, och att det finns olika slag av osäkerhetskällor, ger de här två beräkningarna olika resultat trots att båda definitionsmässigt

är lika med BNP. För att komma fram till ett entydigt resultat görs en detaljerad analys av tillgång och användning uppdelad på ungefär 400 produktgrupper. Analysen syftar till att hitta orsaker till varför beräkningarna ger olika resultat och justera för detta.

Näringslivets produktion höjs preliminärt med 4,2 procent

Genom att använda FEK i större utsträckning har såväl produktionen som förbrukningen höjts avsevärt, vilket inneburit att även produktionens och insatsförbrukningens struktur har ändrats. Med den nya källan lyfts transaktioner fram som med det tidigare underlaget "nettades bort"¹. Som nämndes ovan så räknas bidrag till näringslivets förädlingsvärde som tidigare missats eller dubbelräknats nu en och endast en gång. Totalt sett har bytet av underlag på de här branscherna höjt näringslivets produktionsvärde preliminärt med 259 miljarder kronor eller 4,2 procent och insatsförbrukningen med 219 miljarder eller 6,8 procent. Näringslivets förädlingsvärde har preliminärt höjts med 41 miljarder eller 1,4 procent.

På grund av de här stora förändringarna i underlagets struktur blir analysen av tillgång och användning av de 400 produktgrupperna mycket omfattande. Ny statistik avseende insatsförbrukningens sammansättning inom den privata tjänstesektorn har också inneburit förändringar som behövt analyseras².

Preliminär revidering för branscher där FEK ersatt tidigare källor och metoder samt för övriga branscher

År 2015, miljarder kronor

	Produktion	Insatsförbrukning	Förädlingsvärde
Jordbruk och jakt	28	12	15
Skogsbruk	42	47	-5
Energiförsörjning	30	26	4
Byggverksamhet	67	49	18
Handel	91	84	7
Totalt, inkl. fiske	259	219	41
Övriga branscher	8	2	6

Källa: Nationalräkenskaperna

¹ Byggverksamhet är ett specialfall på så sätt att intäkter från inhemska underentreprenader räknas bort från produktionsvärdet och kostnader för inhemska underentreprenader räknas bort från insatsförbrukningen. Bruttobeloppen är därför lägre än vad de annars skulle vara.

² Undersökningen Tjänsteföretagens förbrukning mätte insatsförbrukningen fördelat på produktgrupper under en femårsperiod, med en femtedel av tjänstebranscherna per år.

Störst höjning av förädlingsvärdet för bygg och anläggning

Byggverksamhet är den bransch där revideringarna bidragit mest till ökningen av näringslivets förädlingsvärde. Tidigare har branschens produktion av produkten bygg- och anläggningstjänster beräknats från användningssidan. Det vill säga produktionen har satts lika med de beräknade totala investeringarna i bostäder, övriga byggnader och anläggningar, plus reparationer och underhållstjänster avseende byggnader och anläggningar, plus export minus import av bygg- och anläggningstjänster. Produktionsberäkningen har därför varit beroende av samma modellantaganden vad gäller byggtider m.m. som tillämpas i investeringsberäkningen avseende bostäder och övriga byggnader och anläggningar. Dessa görs primärt i volymtermer och räknas om till värden utifrån skattningar av byggpriser per lägenhet.

Branschens insatsförbrukning beräknades tidigare som produktionsvärdet enligt ovan multiplicerat med en inputkoefficient. Med *inputkoefficient* avses relationen mellan insatsförbrukning och produktionsvärde som beräknades utifrån uppgifterna i FEK.

I den nya beräkningen översteg produktionsvärdet för produktgruppen bygg- och anläggningstjänster kraftigt användningen. Analysen ledde till att såväl bygginvesteringar som byggreparationer höjdes och att byggbranschens egen förbrukning av bygg- och anläggningstjänster höjdes.

Kraftig upprevidering av handelns produktion

Produktionsvärdet inom handeln består av den marginal som handelsföretagen tar ut på de varor det handlas med. Före den här översynen har produktionsvärdet i grunden varit beräknat baserat på gamla uppgifter om relativa marginalsatser, vilket gav ett lägre produktionsvärde än vad som nu erhålls med FEK som källa. Handelsbranschen är den bransch där produktionsvärdet har reviderats upp mest. Handelns förädlingsvärde, som är branschens bidrag till BNP, har dock även tidigare i huvudsak varit baserat på FEK, medan insatsförbrukningen beräknats som skillnaden mellan produktionsvärdet och förädlingsvärdet. Revideringen av förädlingsvärdet är därför ganska liten medan insatsförbrukningen, som nu baseras på FEK, reviderats ungefär lika mycket som produktionsvärdet.

Upprevideringen av produktionsvärdet innebär en ganska väsentlig ökning av värdet på tillgången av varor i ekonomin. Samtidigt innebär upprevideringen av branschens insatsförbrukning, som framför allt utgörs av tjänster, en väsentligt höjd användning av tjänster i ekonomi. Det här exemplet illustrerar de utmaningar som större förändringar av beräkningsunderlagen kan innebära, och betydelsen av att analysera de olika produktgruppernas tillgång och användning.

Energibranschens egenproduktion höjs

Den höjda produktionsnivån inom energiförsörjning förklaras helt av produkten el. För att balansera den högre

tillgången har ett tillägg gjorts som höjt elbranschens egen förbrukning av produkten. Produkten el i de svenska nationalräkenskaperna omfattar inte bara elenergin utan också överföringstjänster, elhandel m.m. Tillägget speglar alltså värden avseende såväl elenergi, som överföringstjänster och handelsmarginaler m.m. Dessa transaktioner som sker mellan företag inom energiförsörjningssektorn "nettades bort" tidigare.

Produktionen av branschens primära produkter el, gas och fjärrvärme har tidigare beräknats utifrån summan av leveranser till slutliga inhemska användare plus export minus import. Produktionsberäkningen har således i likhet med byggbranschen skett från användningssidan. Huvudsaklig indatakälla har varit den årliga energistatistiken, ÅREL. Undersökningen innehåller volymuppgifter i GWh respektive kubikmeter från producenter och distributörer av el, naturgas, stadsgas övrig gas och kraftvärmeverk. Med stöd av dessa uppgifter har värden i föregående års pris räknats fram, vilka sedan räknats om till värden i löpande pris med hjälp av prisindex.

Branschens förädlingsvärde hämtades även tidigare från FEK, varför insatsförbrukningen alltså räknades fram som skillnaden mellan produktionsvärdet enligt ovan och förädlingsvärdet enligt FEK. Trots det innebär den här revideringen även en mindre revidering uppåt av förädlingsvärdet.

Höjning av sekundära produktionen inom jordbruksbranschen

FEK är en undersökning med mycket detaljer som är värdefulla för nationalräkenskaperna, men för att mindre företag inte ska belastas för mycket är uppgifterna om dem förhållandevis begränsade. Jordbruksföretagen är ofta små, och då det dessutom finns gott om andra källor har FEK inte använts på samma sätt som i övriga branscher. Förädlingsvärdet, det vill säga branschens bidrag till BNP, är förvisso baserat på FEK, men huvudkälla för produktionsvärdet är, liksom tidigare, jordbruksverkets kalkyl *Economic Accounts for Agriculture (EAA)* som endast omfattar jordbruksproduktion. En översyn har dock lett till ett större tillägg till produktionsvärdet för så kallad sekundär produktion, det vill säga annan produktion än jordbruksproduktion som jordbruksföretagen utför. Branschens insatsförbrukning har beräknats som skillnaden mellan produktionsvärdet och förädlingsvärdet.

Tidigare baserades såväl produktion som förbrukning primärt på EAA-kalkylen, med tillägg för produktion och förbrukning i annan verksamhet än jordbruksproduktion. Det har bedömts innebära en större osäkerhet i beräkningen av förädlingsvärdet eftersom det är svårt att i underlaget till EAA-kalkylen särskilja den insatsförbrukning som avser just jordbruksproduktionen från den som avser sekundärproduktion.

Upprevidering av skogsbruket

Även för skogsbruket har övergången till FEK som källa inneburit en kraftig upprevidering av produktionsvärdet.

Upprevideringen förklaras i huvudsak av branschinterna transaktioner som alltså även höjt insatsförbrukningen. För skogsbruket har dock även en tidigare underskattning av insatsförbrukning avseende transporter justerats. Produktion och förädlingsvärde skiljer sig trots förändringen ganska mycket från motsvarande nivåer i FEK på grund av det tillägg som görs i nationalräkenskaperna för förändringar i "lager av växande skog".

Tidigare beräkningar har varit baserade på ett flertal källor och har liksom för flera av de här branscherna i stor utsträckning primärt varit i volymtermer. Produktionsvärdena har beräknats exempelvis som antal kubikmeter multiplicerat med uppgifter om medelpriser per kubikmeter för de olika produktkategorier som tas ut från skogen. Särskilda tillägg har gjorts för sekundärproduktion.

Små revideringar inom fiske och vattenbruk

Fiskerinäringen och produktionen av fisk inom vattenbruk är en mycket liten bransch i Sverige och revideringarna är mycket små. På samma sätt som jordbruket består branschen i stor utsträckning av små företag och FEK ger därmed inte tillräcklig detaljeringsgrad. Produktionsberäkningen baseras därför primärt på samma källor som tidigare men med ett uppdaterat tillägg för sekundärproduktion. Förädlingsvärdet baseras numera på FEK varför insatsförbrukningen beräknas som skillnaden mellan produktionsvärdet och förädlingsvärdet.

Kontaktperson: Mats Haglund, 010-479 45 05

Tidigare fördjupningsartiklar

Titel	Nummer	Sid
Högre tillväxt i tjänstespecialiserade län	2019:1	10
Högst disponibla inkomster i Danderyd, lägst i Lessebo.....	2019:1	13
Stora regionala skillnader i klimatpåverkan.....	2019:1	17
2018 – Ett händelserikt producentprisår	2019:1	20
Högst aktieförmögenhet i storstäder	2018:4	11
Fortsatta problem med ohållbara offentliga finanser i EU	2018:4	15
Ny tabell ska ge bättre överblick över pensionsskulden	2018:4	18
Privata företag allt vanligare inom vård, skola och omsorg.....	2018:3	9
Förändrad statistisk redovisning av public service	2018:3	12
Volymberäkningar för offentlig produktion	2018:3	14
Miljöräkenskaperna kopplar ihop ekonomi och miljö.....	2018:2	8
Miljöskatter i Sverige och internationellt.....	2018:2	11
Industriföretagens kostnader för minskad miljöpåverkan oförändrade	2018:2	14
Utsläpp från oljeprodukter minskar.....	2018:2	17
Input-Outputanalys som verktyg i miljöräkenskaperna.....	2018:2	19
Profilering i den ekonomiska statistiken	2018:1	8
Mot minskade skillnader mellan finansräkenskaperna och betalningsbalansen	2018:1	11
Digitalisering och makroekonomiska mått	2018:1	16
Bättre konsistens i säsongrensningen till följd av mindre turbulens i ekonomin.....	2017:4	8
Störst revideringar för gruv- och tillverkningsindustri samt övrig varuproduktion	2017:4	12
Forskning och utveckling - en svårfångad verksamhet.....	2017:4	16
BNP drygt 30 gånger så hög idag som år 1800	2017:3	8
Tandvårdskostnaden per capita ökade år 2015	2017:3	12
Minskad positiv bias i revideringarna av BNP	2017:3	15
Lönerna har utvecklats sig i samma takt som bärkraften	2017:2	7
Konjunktursvängningar och finansiellt sparande	2017:2	10
Hushållens disponibla inkomster i nationalräkenskaperna och i inkomst- och taxeringsregistret	2017:2	12
Effekter för hushållens ekonomi i statens budget för 2017	2017:1	8
Stora IKT-investeringar inom el- och fastighetsbranschen	2017:1	11
Multifaktorproduktivitet står för en tredjedel av tillväxten	2017:1	14
Bostadsbyggandet präglar utvecklingen i byggbranschen	2016:4	16
Ökad internationalisering i byggbranschen.....	2016:4	21
Vanligast med överskott inom ROT-branscher	2016:4	23

ANSVARIG UTGIVARE

Elisabeth Hopkins

FRÅGOR OM INNEHÅLLET I DENNA PUBLIKATION

Maria Schoultz, redaktör	010-479 40 74
Peter Buvén	010-479 45 28
Annika Damm	010-479 49 92
Mats Haglund	010-479 45 05
Jenny Lunneborg	010-479 44 42
Mariah Nilsson	010-479 65 65

GRAFISK FORM

Monica Andersson	010-479 43 62
------------------	---------------

Förfrågningar kan även göras via e-post: fornamn.efternamn@scb.se.